

PLATGES SEGURES

Recomanacions davant
coronavirus (SARS-CoV2)
per gaudir d'unes platges segures
a la **Comunitat Valenciana**.

MAIG 2020

Agraïments

El Govern d'Espanya, a través del Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme i amb l'aval del Ministeri de Sanitat, ha encarregat a l'Institut per a la Qualitat Turística a Espanya- ICTE, el *Protocolo de Medidas para la reducción de riesgos higiénico-sanitarios frente al COVID-19 para playas*. La Generalitat Valenciana ha participat en la seua elaboració a través de Turisme Comunitat Valenciana, qui ha exercit de via de propostes d'altres departaments de la mateixa Generalitat i de destinacions provincials i locals, a més de la FVMP.

Amb independència d'això, la Generalitat vol completar aqueixes mesures d'àmbit nacional amb una Guia que reculle accions que donen respostes a les peculiaritats en l'àmbit de la nostra Comunitat, a més de reforçar la voluntat de diferenciació per la Qualitat, Sostenibilitat i Hospitalitat i, en un moment com l'actual, per la Seguretat.

Aquesta guia ha sigut elaborada per Turisme Comunitat Valenciana a partir de la normativa vigent a cada moment, els diversos informes publicats, i concretament els elaborats pel Ministeri de Sanitat, així com el document *Medidas para la reducción del contagio por el coronavirus SARS-CoV-2: PLAYAS*; d'altra banda s'ha pres en consideració el Projecte de Decret del Consell, pel qual es regulen mesures per a l'aplicació de les normes i instruccions per a la seguretat humana i per a la coordinació de les emergències ordinàries i de protecció civil en platges de la Comunitat Valenciana, actualment en fase de tramitació. Cal assenyalar que la guia s'emmarca dins del Programa CV Destinació Segura i en línia amb el Pla RECUPERATURCV2020.

Per a la seua elaboració s'ha comptat amb la col·laboració de la Delegació del Govern, la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública, l'Agència Valenciana de Seguretat i Resposta a les Emergències, l'Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball, la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i mobilitat i la Conselleria de Justícia, Interior i Administració Pública, els qui, sota el principi de la interdepartamentalitat que caracteritza a la Generalitat, han aportat la base normativa aplicable per a garantir la seguretat a les nostres platges.

Així mateix, s'ha comptat amb la col·laboració d'experts i investigadors en la matèria i integrants del Comitè científic creat *ex profeso*, com Víctor Yepes, Catedràtic de la Universitat Politècnica de València.

I sota el principi de governança col·laborativa i amb l'objectiu últim que aquest document es puga adaptar a les peculiaritats del nostre territori, la Comunitat Valenciana, han participat tots els municipis de la Comunitat Valenciana, representats a través de la Comissió de Turisme de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies, els Patronats Turisme Costa Blanca, València i Castelló Mediterrani, l'Associació de municipis d'interior i les Xarxes de Destinacions DTI i de Destinacions SICTED..

PLATGES DIFERENTS PER A SER UNA DESTINACIÓ SEGURA

La proximitat de l'estiu i les conseqüències derivades de la transmissió del SARS-CoV-2 presenten grans reptes, inèdits fins ara, sobre com afrontar l'activitat turística.

En la Comunitat Valenciana la reactivació del sector és prioritària, tenint en compte que, ja en 2017 generava el 15,1% de l'ocupació i contribuïa al 14,6% del PIB. En el context actual és imprescindible la recuperació del sector turístic i només serà possible si som percebuts com una destinació segura, sent les platges (tant marítimes com continentals) un dels espais públics més atractius on centrar els nostres esforços.

Partim que hi ha estudis amb base científica que avalen que els residents, turistes i visitants podran continuar gaudint de les nostres platges. I és que tot sembla indicar, atesos els informes emesos pel CSIC i el Ministeri de Sanitat, que la propagació del SARS-CoV-2 a les platges, a través de l'aigua i l'arena, és relativament reduïda.

Així doncs, tot indica al fet que, a curt- mitjà termini, la manera de gaudir de recursos com les platges no serà com fins ara hem fet, però si prenem les mesures necessàries, garantirem que continuen sent espais de gaudi i un atractiu per a la destinació Comunitat Valenciana i cadascun de les destinacions que el conformen.

[Podem ser un Mediterrani en Viu i Segur, també a les nostres platges](#)

Les platges són un espai on conflueixen actuacions i competències dels Ajuntaments, la Generalitat Valenciana i el Govern d'Espanya, per la qual cosa és prioritària la coordinació i, en la mesura que siga possible, l'estandardització de criteris sanitaris i de seguretat a aplicar, especialment en espais supramunicipals, tot això per a salvaguardar la diversitat de platges que hi ha en la nostra comunitat.

PUNT DE PARTIDA EN LA FASE II I CONTINUACIÓ

La guia que es presenta es contextualitza a partir d'una fase II, estant la seua aplicació condicionada en tot moment a què les autoritats amb competència en la matèria dicten en cada fase.

En aquest sentit, l'article cinqué de l'Ordre SND/440/2020 de 23 de maig, el qual modifica el que s'estableix en l'article 46 de l'Ordre SND/414/2020, estableix l'ús de les platges en la Fase II, per la qual cosa pot comportar l'adaptació de determinats serveis que es presten. Per a facilitar la identificació d'aquestes limitacions temporals i associades a aquesta situació, al llarg del document es farà referència a aquesta Ordre a través de crides en el marge esquerre.

En qualsevol cas, s'haurà de partir de la premissa del punt 1 de l'Ordre:

El trànsit i permanència a les platges, així com la pràctica d'activitats esportives, professionals o d'esbarjo, es realitzaran en els termes previstos en l'apartat 2 de l'article 7 d'aquesta ordre, sempre que en aquest últim cas es puguen desenvolupar individualment i sense contacte físic, i que es mantinga una distància mínima de dos metres entre els participants.

A mesura en què s'avance a la Fase III o conclusa aquesta, l'aplicació d'aquesta guia quedarà condicionada en tot moment a què les autoritats amb competència en la matèria dicten.

LA PLATJA ES UN LLOC SEGUR

Si prenem les mesures adequades amb base a la normativa aplicable regulada pels organismes competents en cada moment i amb suport d'aquesta guia i les recomanacions que proposa, tot sembla indicar que les platges continuaran sent un recurs fonamental per al turisme de la Comunitat Valenciana, garantint com sempre l'hem fet, la seguretat i el gaudi de tots els seus usuaris.

INDEX

1. GOVERNANÇA DE LA PLATJA SEGURA

- 1.1 GOVERNANÇA I GESTIÓ
- 1.2 ÒRGAN GESTOR
- 1.3 UN PLA PER A CADA PLATJA
- 1.4 SOLUCIONS ALS RISCOS

2. SEGURETAT PER A MANTENIR LES NORMES DE DISTANCIAMENT SOCIAL

- 2.1 AFORAMENTS
- 2.2 ACCESSOS
- 2.3 ZONA SECA
- 2.4 ZONA HUMIDA I LÀMINA D'AIGUA
- 2.5 PUNTS ACCESSIBLES

3. SERVEIS SANITARIS I HIGIÈNICS I D'OCI I ESPORT

- 3.1 GENERALITATS
- 3.2 SERVEIS SANITARIS
- 3.3 SERVEIS HIGIÈNICS
- 3.4 SERVEIS D'OCI I ESPORT

4. INFORMACIÓ DIRECTA A USUARIS I GESTORS

- 4.1 INFORMACIÓ A USUARIS
- 4.2 INFORMACIÓ A CONCESSIONÀRIES I CONTRACTES

5. PLA DE CONTIGÈNCIA

- 5.1 ANÀLISI DE SITUACIÓ
- 5.2 DESCRIPCIÓ DE LES MESURES

DOCUMENTACIÓ DE REFERÈNCIA

ANEXO I: *CHECKLIST* PLA DE CONTIGÈNCIA

1

GOVERNANÇA

DE LA PLATJA SEGURA

- 1.1 GOVERNANÇA I GESTIÓ**
- 1.2 ÒRGAN GESTOR**
- 1.3 UN PLA PER A CADA PLATJA**
- 1.4 SOLUCIONS ALS RISCOS**

1.1 GOVERNANÇA I GESTIÓ

La Governança és un instrument públic i imprescindible per a garantir la seguretat en qualsevol àmbit. En aquest cas, cobra especial rellevància atés que la platja, marítima o continental, és un gran espai públic que a més d'estar condicionat per la seua pròpia naturalesa, ho està per l'afluència i mobilitat de persones i és, pel seu caràcter gratuït i l'ús que se li dona com a espai d'oci i relaxament, accessible a pràcticament tots els segments de població.

Per a garantir una **platja segura** caldria partir de la seua definició. La Llei 22/1988, de 28 de juliol, de Costas, i el Reglament General de Costas, aprovat per Reial Decret 876/2014, de 10 d'octubre, defineix les platges com a zones de depòsit de materials solts, com ara arenes, graves i cudols, incloent-hi escarpes, bermes i dunes.

Atesa la norma UNE-ISO 13009:2016, entenem que és un espai, amb unes determinades característiques, gestionat per un **ens gestor**.

UNE-ISO 13009:2016

Terminologia

Platja: *Una platja és una zona natural o artificial formada per arena, grava, cudols, roques o un altre material que facilite l'accés a l'aigua i la zona de bany on es realitzen activitats d'oci i on l'ens gestor de la platja presta serveis.*

Ens gestor: *Organització amb potestat per a la gestió i per a la inspecció d'aspectes relacionats amb una platja incloent la seua gestió pública, així com el seu àmbit d'influència. L'ens gestor d'una platja poden ser les autoritats locals o qualsevol organització a la qual se li haja concedit legalment la platja.*

Organització: *Conjunt de persones i instal·lacions amb una disposició de responsabilitats, autoritats i relacions.*

L'espai i la seua extensió, entre altres, fitarà qui ha de garantir aqueixa seguretat atesa la definició d'ens gestor, el qual part del concepte d'**organització**, i per tant cal referir-se a un conjunt de persones (equip), és a dir a la coordinació, responsabilitats i relacions. Així doncs, la posada en pràctica de mesures per a garantir la seguretat en una platja haurà d'identificar tots els departaments que integren "aqueixa organització".

Adicionalment, les platges no són un espai aïllat, estan integrades en una **destinació**; la presa de decisions sobre aquest tema hauria d'estar alineada amb les mesures adoptades amb caràcter general en aqueix territori i amb cogovernança, no sols entre àrees d'un ajuntament o diverses administracions, sinó també dels residents, turistes i visitants.

D'altra banda, cal assenyalar que les platges de la Comunitat Valenciana són majoritàriament de gestió municipal, no obstant això, pot haver-hi casos on confluïsquen **municipis confrontants**; aquesta peculiaritat no pot posar en risc la seguretat de la platja i ha de ser un bon exemple de col·laboració i coordinació.

La identificació de qui integra l'òrgan gestor en aquest context serà primordial per a l'èxit de les mesures que s'adopten.

Una vegada ampliat l'abast i, sota la premissa de la governança col·laborativa, la **Generalitat**, és un aliat en aquest repte comú, que facilita normativa i instruments de caràcter comú a totes les platges de la Comunitat Valenciana. Prendre de referència aquests elements permetrà, no sols garantir una platja segura, sinó transmetre aqueixa percepció als seus usuaris.

A continuació, es recullen una sèrie de recomanacions i instruments per a eixa Governança, que al llarg del document es van detallant amb una àmplia base científica, si bé és cert que les mesures que adopte l'ens gestor hauran d'adaptar-se a cada platja, amb l'únic objectiu de garantir i gaudir d'una platja segura atenent les seues particularitats.

D'altra banda, atés el projecte de Decret del Consell, pel qual es regulen mesures per a l'aplicació de les normes i instruccions per a la seguretat humana i per a la coordinació de les emergències ordinàries i de protecció civil en platges de la Comunitat Valenciana, tot sembla indicar que les recomanacions que recull aquest document aniran majoritàriament alineades amb aquest.

1.2 ÒRGAN GESTOR

L'ens gestor de la platja hauria d'assumir un compromís ferm per a garantir una platja segura per al gaudi dels seus usuaris, liderant la implantació de mesures per a això.

Cada platja hauria de disposar d'un òrgan gestor, amb un màxim representant amb autoritat per a coordinar els serveis implicats, amb independència de la regidoria assignada, que responguera davant requeriments de, entre altres, les autoritats competents de la Conselleria de Sanitat i/o la Conselleria de Justícia, Interior, i Administracions Públiques. Si la platja pertanguera a dos o més municipis, deurien al seu torn establir una coordinació dels seus ens gestors i amb això de les actuacions a la platja, atés que la diferència territorial no pot afectar en cap cas a la seguretat.

Si bé la normativa no estableix res sobre aquest tema se suggereix crear un òrgan gestor a aquest efecte.

L'òrgan gestor tindria per objecte la presa de decisions en matèria de seguretat a la platja, i estaria integrat per representants de tots els departaments de l'Ajuntament considerats estratègics, de manera que les mesures preses anaren des del consens i en línia amb les decisions adoptades en la destinació turística en la seua globalitat. Aquesta recomanació seria de rellevància en el cas d'una platja situada en municipis confrontants, afavorint la presa de decisions conjuntes. En cas de disposar ja d'un comitè de risc o òrgan de prevenció, no seria necessari.

Si es contempla aquesta recomanació, l'òrgan gestor hauria de ser el responsable de definir l'estratègia a seguir i de la presa de decisions per a garantir una platja segura, minimitzant els potencials riscos que pogueren produir-se. Concretament se suggereix que:

- Establisca els mecanismes per a recopilar la informació que li permeta prendre les millors decisions (consultes a les autoritats, empleats, especialistes, empreses concessionàries, etc.).
- Establisca els mecanismes de coordinació tant entre els integrants com amb altres agents (treballadors, autoritats competents en cada matèria, empreses concessionàries i contractes), especialment en platges supramunicipals.
- Realitze una avaluació de riscos adaptada a cada situació, extraient les conclusions per a dissenyar el Pla de Contingència que en cada cas s'haguera d'elaborar.
- Designe al responsable de l'elaboració del Pla de Contingència, degudament qualificat per a això.
- Garantisca informació/formació suficient i adequada a cada lloc atés el Pla de Contingència.
- Inste a les empreses concessionàries i contractes a disposar de les mesures higienicosanitàries ateses les directrius fixades per l'organisme competent en cada moment i alineades amb les mesures adoptades per l'ens gestor, així com garantir la seua aplicació. L'òrgan gestor hauria de vetlar pel seu compliment.

1.3 UN PLA PER A CADA PLATJA

El Pla de Contingència ha de descriure les mesures preses davant la situació COVID-19, per a això s'hauran de tindre en compte, entre altres, les recomanacions generals de Ministeri de Sanitat, descrites en *Recomendaciones para la apertura de playas y zonas de baño tras la crisis de la COVID-19*, i concretament abans d'obrir les platges:

- 1r. Se seguirà el que es disposa en el Reial Decret 1341/2007, sobre aigües de bany.
- 2n. Actualitzar els perfils de les zones de bany amb les característiques de cada platja abans de l'obertura d'aquestes. Cap platja hauria d'estar oberta al bany sense el PERFIL en NAYADE, sistema d'informació sanitari que recull dades sobre la qualitat de l'aigua de bany i les característiques de les platges, tant continentals com marítimes.
- 3r. Per a les zones de bany classificades com a aigües suficients i insuficients, en la temporada de bany de 2020, les autoritats competents hauran de realitzar una avaluació del risc cas per cas, davant la sospita que a la zona de bany arriben aigües residuals no depurades.

4t. En zones de bany continentals, s'ha de prestar especial atenció als gorgs, recessos i llits d'aigua dolça amb escàs cabal que poden ser freqüentades per banyistes. Aquests medis aquàtics no són aconsellables per a ús recreatiu.

D'altra banda, arribat el moment d'adoptar les mesures, es recomana que prevalga el concepte de sostenibilitat:

- Econòmica, destinant tots els recursos necessaris, però racionalitzant la despesa concorde a mesures eficaces, no incurrir en costos addicionals associats a la compra o substitució d'equipaments o de tecnologia l'eficiència de la qual no estiga provada ni garantisca un màxim rendiment.
- Social, donant cobertura a tots els perfils i segments, especialment els més vulnerables; cal fer un esforç per a adaptar cada mesura a cadascun d'ells.
- Ambiental, adaptant les mesures a la singularitat ambiental de la platja, especialment les platges naturals protegides, i garantint el seu bon estat a llarg termini.

Per a elaborar el Pla de Contingència (vegeu SECCIÓ 5 i ANNEX), se suggereix basar-ho en tres eixos i adaptat a tres perfils: treballadors, contractistes i subcontractes i, usuaris (residents, visitants i turistes). Els eixos serien:

1 La seguretat d'aforaments, accessos i usos adaptat a les seues característiques (SECCIÓ 2)

Són factors clau per a garantir la seguretat les mesures que garantisquen el distanciament social, com estimar l'aforament màxim, limitar i controlar accessos, segmentar la zona seca, establir les condicions per a posar a la disposició de l'usuari punts accessibles.

2 Els serveis complementaris a la platja, la mar o el riu (SECCIÓ 3)

Decidir a cada moment quins serveis es poden prestar, atenent en primera instància a les directrius fixades pels organismes competents en la matèria en cada fase o moment. D'acord amb això, la prestació de serveis quedarà supeditada en tot moment al fet que es garantisca el distanciament social i les mesures higienicosanitàries imprescindibles.

3 La transmissió d'informació clara i concisa (SECCIÓ 4)

Elaborar un codi de conducta a aplicar per l'usuari, amb l'objectiu d'apel·lar a la coresponsabilitat i cogovernar la platja per al gaudi de tots. Facilitar informació prèvia, durant i posterior és primordial i caldrà estudiar els suports i els missatges perquè aquesta informació siga clara, concisa i arribe a tots els segments de la població.

1.4 SOLUCIONS ALS RISCOS

Ara més que mai és moment d'unir esforços per a identificar els potencials riscos que pogueren produir-se i anticipar-se amb solucions.

L'ajuntament corresponent podrà establir altres mesures per al tancament de la platja a tota mena d'activitat o, si escau, l'evacuació de tota o una part. D'aquesta forma, podrà atendre peticions que es pogueren realitzar des de l'autoritat competent en matèria de sanitat o emergències, o per decisió pròpia de l'ajuntament.

2

SEGURETAT

PER A MANTENIR
LES NORMES DE DISTANCIAMENT SOCIAL

2.1 AFORAMENTS

2.2 ACCESSOS

2.3 ZONA SECA

2.4 ZONA HUMIDA I LÀMINA D'AIGUA

2.5 PUNTS ACCESSIBLES

2.1 AFORAMENTS

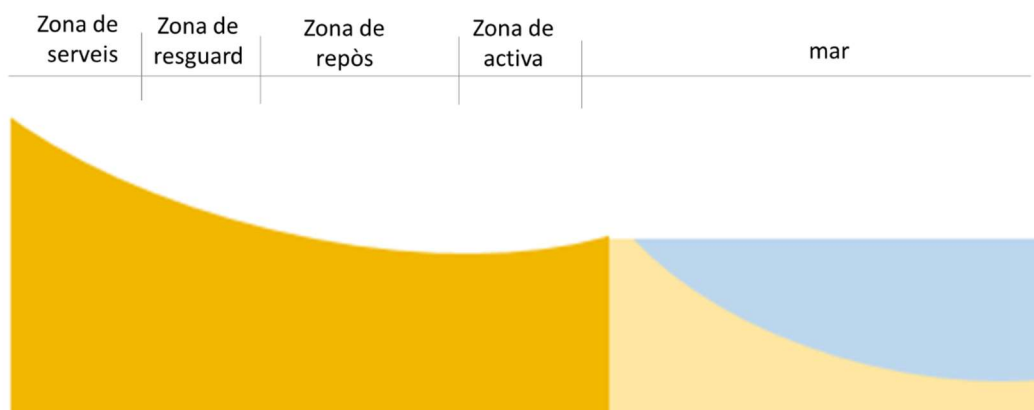
ESTIMACIÓ DE L'AFORAMENT

A les platges en les quals es preveja que vagen a tindre una afluència important d'usuaris, haurà de controlar-se l'aforament assegurant en tot moment el distanciament social. Per a això serà necessari fixar-se un aforament limitat, establert a partir d'un aforament estimat.

Aforament Brut

Per a quantificar la limitació, l'ens gestor hauria de partir de l'Aforament Brut de la platja, el qual ha de prendre com a variables, les característiques de la platja, zonificació per usos, ocupació estàtica i dinàmica segura, tipus d'ocupació de la platja, separació d'accessos i de corredors intermedis, etc.

Figura 1: Exemple de zonificació en una platja de litoral

Aforament Net

Ordre SND/440/2020. Art. 5é.4

5.A l'efecte de calcular l'aforament màxim permès per cada platja, es considerarà que la superfície de platja a ocupar per cada banyista serà d'aproximadament quatre metres quadrats. Per a aquest càlcul es descomptarà de la superfície útil de la platja, com a mínim, una franja de sis metres a comptar des de la riba en plenamar.

Per a estimar l'aforament sota les circumstàncies actuals que requereixen garantir el distanciament social, es podria utilitzar una fórmula senzilla, dividint la superfície total de la platja entre la distància mínima de seguretat interpersonal determinada per les autoritats competents.

No obstant això, aquesta fórmula no contemplaria les següents variables:

- La capacitat resultant per a contemplar les unitats familiars o grups, devent per a això determinar el nombre màxim de persones que pot conformar un grup i ateses les mesures adoptades per les autoritats competents en cada fase.
- Una variable associada al factor de mobilitat dels usuaris en determinats espais (entrada i eixida de la zona humida, itineraris de pas a les concessions, etc.).
- El vent fort endèmic d'algunes platges del litoral, el qual poguera ser transmissor de coronavirus pel que s'aconsellaria fins i tot distàncies majors als 2 m.

Per a obtenir un aforament estimat més precís, es pot calcular l'Aforament Net, tal com s'indica a continuació.

Aforament Net

Per a calcular l'Aforament Net (AN), l'Aforament Brut (AB) s'ha de multiplicar pel Coeficient de risc sanitari (C_{RS}) el Coeficient de Comportament social (C_{CS}) i el Coeficient de Capacitat de control (C_{CC}).

$$\text{Aforament net} = \text{AB} * C_{RS} * C_{CS} * C_{CC}$$

Coeficient de risc sanitari (C_{RS}): Corregeix l'aforament atés el context sanitari (percentatge de la població contagiada, fase de desescalada, i qualsevol altre factor relacionat amb la freqüència i la gravetat de la propagació del virus). Com a coeficient es poden utilitzar les següents estimacions, no havent d'utilitzar-se la unitat excepte justificació deguda acreditada i sempre ateses les mesures establides per les autoritats competents.

Taula 1: Estimació de Coeficient de risc sanitari (C_{RS})

Nivell de risc controlat	Coeficient C_{RS}
Risc controlat	1,00
Risc mitjà	0,75
Risc alt	0,50
Risc molt alt	0,25

Coeficient de Comportament social (C_{CS}): és un coeficient reductor que té en compte el compliment de les normes establides en matèria sanitària o de seguretat. Com a coeficient es poden aplicar les següents estimacions en funció del compliment estimat de les normes:

Taula 2: Estimació de Comportament social (Ccs)

Comportament social	Coefficient C _{cs}
Compliment exemplar	1,00
Compliment satisfactori	0,75
Compliment mitjà	0,50
Compliment baix	0,25

Coefficient de Capacitat de control (C_{cc}): depén de la capacitat de controlar els accessos per part de l'ens gestor, disposar del control d'aforament en temps real i de tindre la capacitat de desallotjar de manera eficaç la platja en cas d'un incompliment greu. Com a coeficient es poden aplicar les següents estimacions, no havent-se d'utilitzar el coeficient major o igual a 0,80 excepte evidència de la seua justificació.

Taula 3: Estimació de Capacitat de control (C_{cc})

Capacitat de control	Coefficient C _{cc}	
Capacitat de control d'accés i d'aforament real alta i capacitat de desallotjament eficaç	1,00	
Capacitat de control d'accés i de desallotjament satisfactori	0,90	
Capacitat de desallotjament eficaç	0,80	
Capacitat de control bona	0,75	
Capacitat de control mitjana	0,50	

Ordre SND/440/2020. Art. 5é.5

Article 47 bis. Condicions per a la reobertura dels parcs naturals. Es podrà procedir a la reobertura dels parcs naturals sempre que no se supere el vint per cent del seu aforament màxim permés.

A les platges situades dins d'un parc natural l'aforament quedarà subjecte a la normativa que li aplique en cada fase i, si escau, a l'establida en aquest sentit per a parcs naturals.

CONTROL D'AFORAMENT

Les mesures de control d'aforament se suggereixen per a aquelles platges l'espai disponible de les quals no siga suficient per a la demanda habitual i per a garantir el distanciament social i grups inferiors o iguals a 15 persones.

Ateses les característiques de cada platja (grandària, orografia, nivell de protecció, instal·lacions i equipament, accessos controlats, etc.) i a l'aforament màxim establert, l'ens gestor hauria de definir com garantir el mateix, sent un dels factors determinants els accessos a la platja.

En aquest sentit, s'hauria de tindre en compte **particularitats** com:

- L'accés a la platja a través d'embarcacions, que, en platges marítimes, a més, hauran de fer-ho sempre a través dels canals d'abalisament habilitats a tal fi, degudament autoritzats per Capitania Marítima i el Ministeri de Transició Ecològica.
- Com actuar en el cas d'excursions organitzades per empreses de turisme, el punt d'eixida del qual i arribada anaren en diferents punts o platges.

La limitació d'aforament en cap cas hauria de contemplar permetre que els usuaris de les platges puguen situar-se en **zones protegides**, atés el Pla d'Acció Territorial de la Infraestructura Verda del Litoral de la Comunitat Valenciana i al Catàleg de Platges de la Comunitat Valenciana. Aquesta condició és prioritària especialment en platges marítimes d'especial protecció, prop dels espais dunars; en aquest sentit se suggereix establir i recordar a l'usuari la distància mínima obligatòria a la duna embrionària amb especial atenció a les zones d'implantació del corriol camanegre (període d'implantació de l'1 de març fins a l'1 de juliol).

En qualsevol cas, l'ens gestor hauria de considerar reforçar la vigilància per al correcte compliment del **Codi de Conducta** per part de l'usuari i, si escau, les limitacions o prohibicions establides. El control d'accessos i el compliment del Codi de conducta mai hauria de ser responsabilitat del servei de salvament i socorrisme, excepte que la normativa ho establira a aquest efecte. Com a suport a la policia local es podria contemplar la figura del controlador de platja, voluntaris, Protecció Civil, Agents Mediambientals, etc.

Algunes fórmules per a controlar l'aforament i, en la mesura que siga possible, garantir el distanciament social i, les quals es podrien combinar, són:

En els accessos:

- Línies d'accés directe fins a primera línia
- Reducció d'accessos de vehicles
- Doble carril de circulació per als vianants

En la zona seca

- Fragmentació per horaris
- Fragmentació per sectors

En la làmina d'aigua: Retranqueig de la primera línia

L'aplicació d'una o diverses fórmules per a controlar l'aforament i les mesures per a garantir el distanciament social podrien reforçar-se amb l'ús de **tecnologies** disponibles en el mercat i supeditades al cost de la seua aplicació i a la garantia de la seua eficàcia. En qualsevol cas, l'ús de tecnologies haurien de ser una fórmula que es reforçara amb altres alternatives més tradicionals per a garantir l'accés a la **informació** a tots els perfils d'usuari, prestant especial atenció en el segment sènior.

Alguns exemples serien:

- Analitzar el flux de població turística en temps real: amb l'objectiu de poder anticipar-se a un excés d'aforament.
- Ús de NNTT (Drons) per a control de massificacions: haurà d'estar sempre supeditada al compliment de la normativa relativa a la protecció de dades. En cas de disposar de càmera d'infrarojos permetria fer un seguiment a la nit.
- Pantalla d'informació 24h: se suggereix com a mesura informativa per a platges allunyades del nucli urbà, instal·lades en l'inici de la ruta, que possibiliten contactar a través del dispositiu amb els informadors turístics (en horaris d'atenció al públic) i/o el cos de policia local per a conèixer l'estat de saturació de la platja.
- Torns intel·ligents: en espais tancats o d'un únic accés i especialment en platges continentals o cales, que es podran utilitzar amb alguna aplicació. Aquesta mesura no estaria exempta de possibles actes vandàlics a considerar en cas de prendre-la en consideració.

En aquest sentit cal dir que la Conselleria d'innovació, Universitats, Ciència i Societat Digital i la Conselleria de Política Territorial, Obres Públiques i Mobilitat, en col·laboració amb Turisme CV, estan treballant en el disseny d'una plataforma web accessible des de dispositius mòbils de qualsevol tipus i sistema operatiu. L'objectiu és proporcionar informació actualitzada a l'usuari sobre l'estat de les platges de la Comunitat Valenciana i les seues característiques, així com informació turística complementària per a ajudar a la presa de decisions de l'usuari.

La *Web App* va dirigida a:

- L'usuari: perquè dispose d'informació, veraç i actualitzada, sobre les platges, les mesures de protecció habilitades, així com la disponibilitat de serveis habilitades. A més, en aquelles platges concretes que solen presentar

problemes d'excés de demanda, s'inclourà l'opció de conèixer l'estimació de l'ocupació

- Les empreses: perquè puguen planificar els serveis que presten, facilitar aquesta informació als seus usuaris i millorar d'aquesta forma la seua competitivitat.
- Les Administracions locals: perquè, a partir de la informació que faciliten, obtinga informació processada per a la presa de decisions, ajudant-los d'aquesta forma a l'anàlisi i la planificació de recursos per a la millora de la gestió i el mesurament d'indicadors associats a la seguretat a les seues platges.

2.2 ACCESSOS

MESURES PER A DELIMITAR ZONES

Ateses les característiques dels accessos s'hauria de valorar quines mesures adoptar per a garantir l'aforament limitat establert. Algunes mesures podrien ser:

Línies d'accés directe fins a primera línia

Amb independència de l'ús o no de passarel·les, es podria establir carrils de pas directe entre els accessos i la primera línia, de tal forma que es facilitara el trànsit sense travessar zones fragmentades en la zona seca o nuclis de persones en zones sense segmentar.

Mesura de reforç:

- 1- Senyalització, utilitzant per a això materials sostenibles adaptats a la protecció ambiental de cada platja i que permetera en tot cas la neteja de la platja.
- 2- Vigilància: En cas que s'optara per senyalitzar i a l'efecte que l'usuari complira aquesta mesura, s'hauria de reforçar amb personal de control.

Reducció d'accessos de vehicles

Ordre SND/440/2020. Art. 5º.4

5. Els ajuntaments podran establir limitacions tant d'accés, que en tot cas serà gratuït, com d'aforament a les platges a fi d'assegurar que es respecta la distància interpersonal de, almenys, dos metres entre banyistes. Així mateix, a l'efecte de garantir el seu gaudi pel nombre més gran possible de persones en condicions de seguretat sanitària, podran també establir límits en els temps de permanència en aquestes, així com en l'accés als aparcaments en llaures a facilitar el control de l'aforament de les platges.

Aquesta mesura se suggereix en platges d'aforament reduït, els accessos del qual siguen a través de vehicle (donada la seua llunyania al nucli poblacional), limitats i que es puguen controlar. Consistiria a habilitar dos accessos principals per a vehicles, un d'entrada i un d'eixida, tancant els accessos secundaris.

Per a garantir el control es recomana limitar el nombre de vehicles a la zona habilitada de pàrquing.

Risc: potencials colls de botella, aglomeracions...

Mesures de reforç:

- Senyalització: Col·locar un cartell a l'inici de l'accés d'entrada en el qual s'indicara el grau de saturació de la platja o si fóra necessari l'estat de la platja (oberta o tancada) per a ajudar l'usuari a prendre una decisió abans d'accedir.
- Vigilància

Doble carril de circulació per als vianants

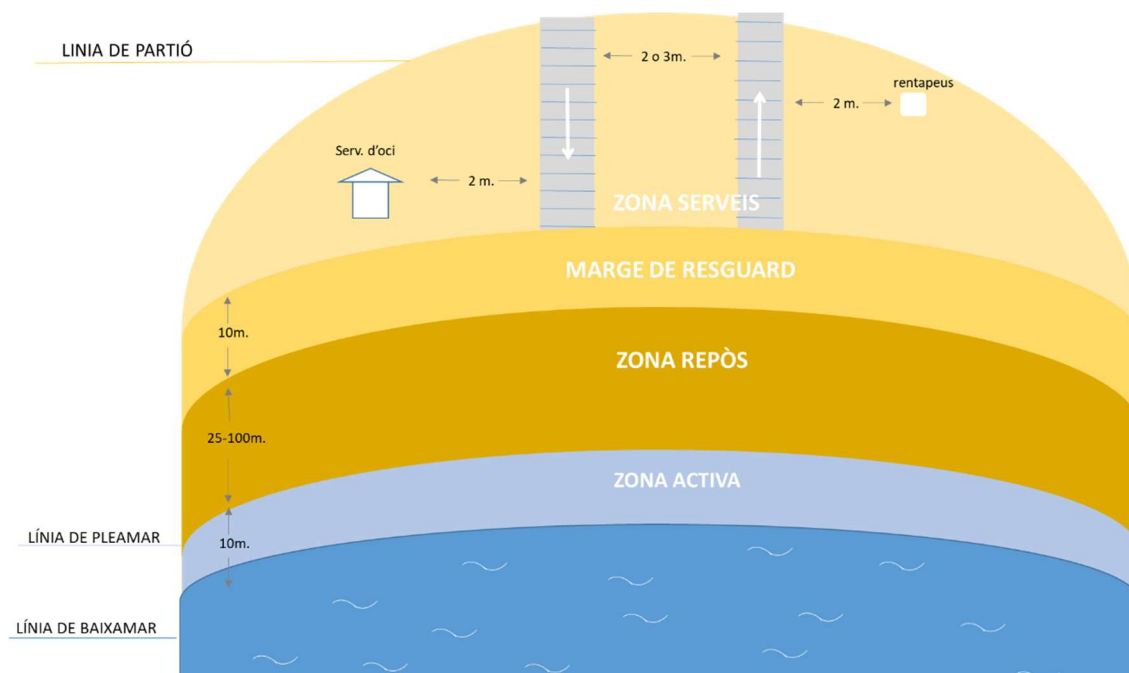
Es tractaria d'habilitar un doble carril per als vianants, d'accés i eixida a la platja, en el qual l'usuari sempre haja de circular per la seua dreta.

El doble carril hauria de seguir les següents indicacions:

- Cada carril hauria de tindre una amplitud de 2 m.
- La separació entre tots dos carrils hauria de ser com a mínim de 2 m, i preferiblement 3 m.
- S'hauria de deixar lliure d'ús una distància de seguretat mínima a cada costat dels carrils, mínima de dos metres.
- En platges litorals, el carril d'eixida hauria de ser el més pròxim a la dutxa o rentapeus si aquests estigueren al servei de l'usuari.

En el cas que el punt d'entrada i d'eixida no disposara de suficient amplària per a crear un doble carril (2 m. entre tots dos carrils), es podria valorar establir accessos únics (només d'eixida i només d'entrada) i sempre supeditat a les condicions de la platja.

Imatge 2: Exemple de zonificació d'una platja del litoral Mediterrània

En el cas de platges litorals urbanes i semiurbanes es podrien utilitzar passarel·les si bé s'ha de valorar el reforç de neteja i higienització que suposaria per a garantir el compliment de les mesures sanitàries i atés que no és considerat un servei bàsic per a l'usuari. En cas que així es decidira, i si l'ens gestor disposara de suficients elements per a això, haurà de garantir un procediment de neteja específic per a aquesta superfície. Per a garantir la distància interpersonal i sempre que s'utilitzaren passarel·les, se suggereix identificar marques que indiquen la distància de seguretat (2 m.).

Mesura de reforç: Senyalització de la direcció del carril.

MESURES DE SENYALITZACIÓ

Numeració dels accessos

Es recomana numerar tots els accessos a la platja, de manera que orient a l'usuari, inclosos els clausurats, preveient possibles obertures en fases més avançades i permetent mantenir aquesta numeració en el temps amb independència del moment.

Mesures de reforç: Senyalització: identificant si l'accés és d'entrada o d'eixida.

En el cas que la platja pertanga a dues o més termes municipals, hauria d'existir una coordinació en la numeració o codi establert per a garantir la identificació dels usuaris.

MESURES DE NETEJA

En cas que els accessos disposen de mobiliari urbà, baranes, panells informatius o qualsevol altre element susceptible de contacte hauria d'incloure's en el procediment de neteja, inclòs en el Pla de contingència (vegeu SECCIÓ 5). Els productes biocides utilitzats per a la desinfecció haurien de considerar l'impacte que poguera generar sobre les persones (per contacte o per via aèria) i sobre el medi natural.

MESURES EN EL CODI DE CONDUCTA

Atesos els accessos, s'hauria de contemplar instar a l'usuari a:

- Portar calçat adaptat a la superfície que trepitja (*xanquetes, cangrejas*, etc.) evitant que trepitge el sòl que en cada cas hi haja, especialment en cas d'instal·lar-se passarel·les.
- Evitar emportar-se amb si sediments, indicant-li a conducta amb les mesures oportunes per a retirar els mateixos abans d'eixir de la platja

2.3 ZONA SECA

MESURES PER A DELIMITAR ZONES

L'ens gestor podria valorar la delimitació de la zona seca en funció de les seues característiques (grandària, serveis que presta...), atés l'aforament limitat establert i les mesures adoptades respecte als accessos.

Algunes iniciatives podrien ser:

- Fragmentació de grans zones
- Fragmentació per sectors
- Fragmentació horària

Fragmentació de grans zones

Es recomana que, amb independència d'altres mesures complementàries, en platges de gran extensió i especialment marítimes, s'assignara una zona de gran aforament, aprofitant l'espai intermedi entre l'accés d'entrada i l'accés d'eixida, per a aprofitar els mateixos com a senyalització o segmentació sense necessitat de disposar d'elements addicionals i amb possibilitat d'accés a primera línia de platja a través dels corredors.

Mesura de reforç: Senyalització

Ordre SND/440/2020. Art. 5º.4

4. La ubicació dels objectes personals, tovalloles, gandules i elements similars es durà a terme de manera que es garantisca un perímetre de seguretat de dos metres respecte a altres usuaris, excepte en el cas de banyistes convivents o que no superen el nombre màxim de persones previst en l'apartat 2 de l'article 7 d'aquesta ordre.

Fragmentació per sectors

La fragmentació per sectors, suposaria establir un o diversos sectors que ocupara entre el 20-25% de la platja, dedicant un d'ells per a col·lectius vulnerables o unitats familiars amb menors de 14 anys.

Mesura de reforç:

- Senyalització
- Vigilància

Ordre SND/414/2020**FII: Llibertat de circulació**

Les persones de fins a 70 anys podran realitzar l'activitat física no professional en qualsevol franja horària a excepció de la compresa entre les 10.00- 12.00 hores i les 19.00- 20.00 hores, que queda reservada als majors de 70 anys.

Les CCAA podran acordar que en el seu àmbit territorial aquestes franges horàries comencen fins 2 hores abans i acaben fins 2 hores després, sempre que no s'incremente la duració total d'aquestes.

Fragmentació per horaris

Consistiria a establir franges horàries atesos els col·lectius més vulnerables i supeditades al que es disposa per les autoritats competents; per exemple, si la franja horària d'ús massiu és 12.00- 14.00 hores, es podria limitar l'accés a col·lectius vulnerables.

Risc: potencial encavalcament horari

Mesura de reforç: Vigilància per a garantir el compliment dels horaris.

MESURES DE SENYALITZACIÓ

Per a la senyalització de la fragmentació i especialment a les platges del litoral, podrien utilitzar-se elements similars a les palissades de protecció dunar, unides per cordes, però amb un mecanisme d'instal·lació que permeteren el seu muntatge i desmuntatge amb facilitat. En cap cas, es recomana que s'utilitzen elements com a mampares per motius de sostenibilitat i l'impacte negatiu sobre el gaudi dels usuaris.

Risc: potencials actes de vandalisme, per la qual cosa se suggereix definir un espai per a la custòdia dels elements utilitzats.

MESURES DE NETEJA

Es tindrà en compte les directrius fixades pel Ministeri de Sanitat, que en aquest sentit indica:

1. Neteja diària de l'arena de la zona de bany, posant l'accent principalment en la retirada dels residus orgànics i inorgànics.

2. No és aconsellable la desinfecció de l'arena de la platja, en primer lloc, perquè no és recomanable la desinfecció dels sòls dels espais naturals amb els procediments habituals per a espais urbans, en segon lloc, l'acció conjunta de la radiació solar, l'alta temperatura que pot aconseguir l'arena i la sal de l'aigua de mar són favorables per a la desactivació dels agents patògens.

Per aquest mateix motiu, se suggereix mantenir (no és necessari incrementar) la freqüència de les analítiques en l'arena ateses les mesures sanitàries establides i als informes publicats fins a la data sobre el comportament de la COVID-19 en aquest mitjà.

A més, caldrà considerar que:

- El pla de neteja de la zona seca haurà d'adaptar-se a la mena de superfície (arena, grava, cants, cudols o un altre material que facilite l'accés a la zona de bany).
- En platges marítimes urbanes i semiurbanes es recomana, amb caràcter general, el garbellat i airejat de l'arena cada tres dies a la setmana (zona de pas i calcigament), variant la freqüència en funció del risc.
- En els casos en què siga necessari l'ús de maquinària pesant, amb l'objectiu d'evitar alteracions periòdiques sobre l'ecosistema costaner, s'anteposaran els mecanismes que requerisquen un menor nombre d'intervencions enfront d'aquells que requerisquen l'accés continuat de maquinària a la platja.
- En la neteja automatitzada s'haurà de prioritzar l'ús de màquines específiques de neteja de platges, adaptades a la granulometria en cada cas, i amb sistemes de garbellat o tamisat de l'arena per a major eficiència en la recollida de xicotets residus (p. ex. burilles), enfront de màquines basades en l'arrossegament, que poden ocasionar l'enterrament dels residus de menor volum.
- En el cas d'una rompuda de l'arena, hauria de realitzar-se una compactació amb corró immediatament per a evitar la remoció de l'arena pel vent i, amb això, la pèrdua d'arena i la desestabilització de la platja; els corròs de compactació serviren també per a delimitar o zonificar espais, encara que la duració d'aquesta senyalització seria efímera.
- Es recomana que s'establisca un horari per a poder actuar en les hores de màxima eficàcia, evitant que la rompuda pugui provocar que l'arena en suspensió es precipite sobre els usuaris. Aquesta mesura s'hauria de reforçar amb accions informatives prèvies.

En qualsevol cas, la neteja estarà supeditada a la protecció ambiental específica de cada platja, atenent especialment el Catàleg de Platges de la Comunitat Valenciana en platges marítimes. En platges naturals d'especial protecció, en les quals la neteja ha de ser manual, s'haurien d'establir les mesures de seguretat adequades per al personal de neteja.

MESURES INFORMATIVES I DEL CODI DE CONDUCTA

S'hauria d'informar, de manera clara i senzilla, les mesures relatives a la conducta esperada de l'usuari en la zona seca, i amb antelació en cas que puguin ajudar a l'usuari en la presa de decisió d'anar a la platja, en quins horaris i sota quines condicions higienicosanitàries.

Algunes iniciatives relatives al comportament de l'usuari podrien anar dirigides a:

- Ús obligatori de calçat concorde per al mitjà (xanquetes, *cangrejas*...).
- Ús de matalassets, pilotes, jocs de pala, per a no incentivar l'organització de jocs entre els xiquets de manera espontània que garantisca la distància de 2 metres entre ells.
- En cas que es permeta fumar s'hauria d'instar que l'usuari disposara de cendrers individuals, incidint en la prohibició de tirar burilles a la platja.

2.4 ZONA HUMIDA I LÀMINA D'AIGUA

DELIMITACIO DE ZONES

Retranqueig de la primera línia

Excepte en espais especialment protegits i en funció de la folgança de la platja, es podria ampliar la zona activa de passeig, especialment en platges marítimes, de manera que es permeta el pas per als vianants garantint les mesures distanciament social. Aquesta mesura comportaria el retranqueig de la "primera línia" i, si escau, l'estudi d'abalisar la zona. En cas d'abalisament, l'equipament que s'utilitzara per a això hauria de ser compatible amb la maquinària per al trillat de l'arena o, si és el cas, hauria de reforçar-se el trillat de les zones annexes abans del pas de la maquinària.

Canals abalisats i instal·lacions flotants

S'hauria d'establir alguna mesura respecte a l'accés pels canals abalisats de lliure accés, especialment en el cas de grups, cursos o excursions de turisme actiu per a la seua coordinació i evitant que no es concentren en el mateix punt al mateix temps. Una mesura consistiria en el fet que el responsable del grup informara amb un dia d'antelació d'això a l'ens gestor.

S'haurà d'identificar quines instal·lacions o equipament hi ha en la làmina d'aigua per a determinar com procedir. Respecte a les instal·lacions flotants i atesa la impossibilitat de poder controlar el nombre d'usuaris i el distanciament social, es proposa el seu tancament, desinstal·lant la mateixa si fóra viable o en el seu cas senyalitzant la prohibició del seu ús.

QUALITAT EN LES AIGUES

Se suggereix que s'incremente la freqüència d'analítiques d'aigua, especialment en llocs pròxims a emissors i estacions depuradores d'aigües residuals (EDARs), podent arribar a acords amb la companyia de manteniment per a això.

En funció dels resultats obtinguts i enfront de qualsevol dubte se suggereix tancar la platja amb caràcter immediat aplicant el sistema d'avís per incompliment greu establert per a aquests casos.

MESURES EN EL CODI DE CONDUCTA

Algunes iniciatives relatives al comportament de l'usuari podrien anar dirigides a mantenir el distanciament social i prohibició de l'ús de matalassets, pilotes, jocs de pala...

2.5 PUNTS ACCESSIBLES

Els serveis socials del corresponent ajuntament haurien de coordinar-se amb l'òrgan gestor local de la platja o supramunicipal per a garantir aquest servei en condicions de seguretat.

Es recomana que els punts accessibles disposen de mesures de contingència específiques que garantisquen el distanciament social, la neteja i desinfecció de l'equipament, així com les mesures higienicosanitàries a complir pel personal i usuari.

Per a prestar el servei sota les condicions necessàries s'establirà un sistema amb cita prèvia del qual s'informarà als usuaris a través dels canals establits, a fi de facilitar que es prenguen les mesures preventives i higienicosanitàries relatives a la neteja i desinfecció entre usuaris de l'equipament utilitzat.

Si es decideix no prestar el servei de bany assistit, se suggereix mantenir la zona d'ombra per a ús exclusiu d'aquest col·lectiu i els seus familiars, definint l'aforament del mateix i establint i difonent el codi de comportament específic que li fóra aplicable a l'usuari.

En funció de la decisió adoptada, l'ens gestor hauria de valorar facilitar l'accés al punt accessible; si opta per col·locar una passarel·la, haurà de contemplar les mesures de neteja i higiene corresponents concordes a aquest equipament.

MESURES D'AUTOPROTECCIÓ

En cas d'oferir el bany assistit es realitzarà sempre que el personal i l'usuari disposen dels EPIS necessaris i/o mitjans mecànics que garantisquen la protecció del personal que el presta i ateses les directrius fixades pels organismes competents en la matèria. En tot cas es recomana portar un Registre d'usuaris per a garantir la traçabilitat de contagis.

FORMACIÓ

Es recomana que tots els treballadors que prestin el servei de bany assistit reben una formació bàsica sobre les principals necessitats de les persones amb discapacitat en el nou context post-COVID19.

3

SERVEIS

SANITARIS I HIGIÈNICS
I D'OCI I ESPORT

- 3.1 GENERALITATS**
- 3.2 SERVEIS SANITARIS**
- 3.3 SERVEIS HIGIÈNICS**
- 3.4 SERVEIS D'OCI I ESPORT**

3.1 GENERALITATS

Tots els serveis, amb independència de si són gestionats directament per l'ens gestor o no, haurien de poder garantir:

- El distanciament social.
- En activitats que impliquen cues i possibles aglomeracions, un accés prioritari per a persones majors, dones embarassades i persones amb mobilitat reduïda o amb discapacitat, per considerar-se col·lectius vulnerables.
- La neteja i desinfecció establides, en cada cas, pels organismes competents en la matèria.

Per a això haurien de considerar:

- La normativa que en cada cas aplique.
- Les mesures aprovades per la Secretària d'Estat de Turisme, d'aplicació sectorial i d'àmbit nacional.
- Les recomanacions de la Generalitat adaptades a la Comunitat Valenciana, i concretament en aquesta guia.
- El Pla de Contingència establert per l'ens gestor de cada platja

L'ens gestor que gestione directament els serveis inclourà les mesures adoptades en el Protocol de Contingència elaborat (SECCIÓ 5).

Els serveis gestionats per concessionàries i contractes haurien de disposar de:

- Un protocol de seguretat amb base als riscos laborals identificats.
- Un pla específic de neteja adaptat a les actuals circumstàncies, indicant freqüències, mètodes de neteja i producte/s emprat/s en funció de la superfície i mètode de seguiment i control del mateix a través del registre diari de les neteges realitzades.

Tots dos documents haurien de ser elaborats en línia amb el que s'estableix en el Pla de Contingència de l'ens gestor i aprovats per aquest perquè vetle pel seu compliment.

3.2 SALVAMENT I PRIMERS AUXILIS

El Servei de salvament haurà d'atendre en tot moment a la normativa i directrius que li aplique especialment en matèria de sanitat i emergències.

En aquest sentit, ateses les recomanacions del Ministeri de Sanitat, i a l'efecte de la prevenció del personal, cada ajuntament haurà d'elaborar o actualitzar el protocol amb totes les mesures en matèria de prevenció de riscos laborals. En ordre de prioritat,

aquestes mesures inclouen: avaluar el risc de cada lloc de treball, proporcionar informació i formació sobre com prevenir el contagi, distanciament físic de 2 metres, reforçar la higiene personal de rentada de mans i higiene respiratòria, neteja i desinfecció dels espais i superfícies i, en certes situacions, l'ús d'equips de protecció, tenint en compte que la millor protecció dels treballadors s'obté a través d'una combinació de totes les mesures disponibles. El protocol haurà d'ajustar-se i aplicar-se conforme al que s'estableix en el Procediment d'actuació per als serveis de prevenció de riscos laborals enfront de l'exposició al SARS-CoV-2, del Ministeri de Sanitat, en funció de la naturalesa de les activitats, l'avaluació del risc per als treballadors i les característiques de l'agent biològic.

FORMACIÓ

Tot el personal hauria de comptar amb la formació adequada en prevenció de la COVID-19, a més de conèixer les mesures de seguretat de l'organització, així com el Pla de Contingència de l'ens gestor.

MESURES DE NETEJA

Entre les mesures específiques a incloure en el pla de neteja específic per al Servei de Salvament, haurien d'incloure's, entre altres, les següents:

- En cas de disposar d'espais tancats, es recomana obrir portes i finestres exteriors el temps que siga pràctic abans de començar la neteja i desinfecció. Si la ventilació es proporcione a través de mitjans mecànics, aquests han de conservar-se en bon estat de manteniment i grau de desinfecció adequat.
- Els equips de salvament i primers auxilis (prismàtics, taulers, etc.), així com els equips de comunicacions d'emergència (*walkies* o altaveus) compartits haurien de netejar-se i desinfectar-se després de l'ús de cada professional i sempre en finalitzar la jornada laboral.
- Neteja i desinfecció de l'equip de salvament i primers auxilis després de cada ús (equipament per a les cures, immobilitzadors, etc.)

3.2 SERVEIS HIGIÈNICS

LAVABOS

Es recomana l'obertura de condicions sempre que es puguin garantir les condicions relatives a la neteja i desinfecció de les instal·lacions i equipament ateses les mesures sanitàries aprovades en cada cas pels organismes competents.

En el cas de cabines sanitàries wc mòbil i, sempre que fóra viable, se suggereix evitar la seua instal·lació (especialment els situats en l'arenal a les platges marítimes) a l'efecte de, entre altres, protegir el mitjà respecte a les mesures de neteja adoptades.

Mesures en equipament

Les condícies haurien d'estar connectats a la xarxa de sanejament i s'hauria de prioritzar aquells que garantiren el menor contacte de les superfícies per l'usuari:

- autoneteja després de cada ús
- aixeteria d'accionament no manual (per pedal o sensors)
- descàrrega d'aigua de wc per sensors
- dispensador de gel hidroalcohòlic
- dispensador de sabó
- paper d'assecament individual o assecador de mans per sensor
- papereres amb tapa, accionament no manual i doble bossa en el seu interior

Ordre SND/440/2020. Art. 5º.4

2. Es permet l'ús de dutxes i rentapeus a l'aire lliure, condícies, vestuaris i altres serveis públics similars. La seua ocupació màxima serà d'una persona, excepte en aquells supòsits de persones que puguen requerir assistència, i en aquest cas podran comptar amb el seu acompanyant. Haurà de reforçar-se la neteja i desinfecció de les referides condícies garantint sempre l'estat de salubritat i higiene d'aquests.

Se suggereix col·locar assecadors de mans preferiblement amb sensor, així com dispensadors de solució desinfectant a una altura d'entre 70 i 120 cm per a garantir la seua accessibilitat.

Per a garantir la distància interpersonal en cas de cues se suggereix, si és viable, senyalitzar la distància de 2 m en el sòl.

Mesures de neteja

S'haurà de garantir la neteja i desinfecció d'acord amb la normativa específica sobre aquest tema en matèria sanitària i reposar els consumibles.

Informació i Codi de conducta

S'hauria d'informar de les mesures a adoptar per l'usuari, incloent-hi entre elles:

- l'ús obligatori de calçat
- limitació de contacte amb superfícies
- distanciamet social en cas que es produïren cues

Aquesta informació hauria d'estar el més accessible possible, podent col·locar-se a la porta de la condícia.

DUTXES I RENTAPEUS

Es recomana l'obertura de dutxes i rentapeus sempre que es pugua garantir les condicions relatives al distanciament social i a la neteja i desinfecció de les instal·lacions i equipament atesa la normativa sanitària establida a aquest efecte. S'hauria de prendre alguna mesura per a evitar aglomeracions en aquestes instal·lacions en hores punta.

Mesures d'equipament

En platges del litoral especialment i sempre que siga possible, es recomana que les dutxes i els rentapeus estiguen en l'accés d'eixida a la platja. En la mesura que siga possible es prioritzaran aquells l'accionament dels quals no siga manual.

Mesures de neteja

Atesa l'obertura de dutxes i/o rentapeus, s'hauria d'establir un pla de neteja concorde a les mesures sanitàries establides quant a la freqüència de neteja, productes desinfectants a utilitzar, i establint un control diari del compliment d'aquest.

Es recomana la desinfecció freqüent de la instal·lació, almenys tres vegades al dia, així com l'obertura seqüencial de les aixetes de dutxes i rentapeus, deixant córrer l'aigua perquè es renove tota la que havia quedat retinguda en les canonades.

Informació i Codi de conducta

Concretament en l'entrada a les dutxes i rentapeus s'informarà de:

- Ús exclusiu per als usuaris que abandonen la platja
- Ús de calçat antilliscant
- Prohibició de l'ús de sabons
- Manera d'accionar el polsador i rentada de mans immediatament posterior amb l'aigua subministrada per la instal·lació.
- Mantenir la distància de 2 m en cas de cues

PAPERERES

Es recomana la retirada de totes les papereres, especialment les situades en la zona seca en platges marítimes, establint un punt de deixalla el qual haurà de donar-se a conèixer a l'usuari. En cas contrari es recomana la seua ubicació en els accessos a la platja.

Es podria contemplar la possibilitat de situar un contenidor prop dels accessos exclusiu per a depositar el material sanitari rebutjat pels usuaris, informant d'això a aquests.

CASETES-VESTIDORS

A les platges marítimes es recomana la instal·lació de casetes-vestidors sempre que es puguin garantir les condicions relatives a la neteja i desinfecció de les instal·lacions i equipament ateses les mesures sanitàries aprovades en cada cas pels organismes competents.

Es recomana que l'ús siga exclusiu per al personal de l'ens gestor, podent tindre les funcions de vestidor per a facilitar el canvi de roba o per a guardar l'equipament del servei de neteja.

Si fóra el cas, s'hauria d'habilitar una paperera de pedal amb doble bossa per a rebutjar guants i màscares del personal.

3.3 SERVEIS D'OCI I ESPORT

HAMAQUES I OMBREL·LES

Mesures d'equipament

Les hamaques i ombrel·les han de distribuir-se de manera que s'assegure la distància mínima de seguretat social entre usuaris i grups, havent d'instal·lar-se els eixos de les ombrel·les a distàncies iguals o majors a 4 metres.

En cap cas, s'ha d'ocupar més superfície de platja que l'autoritzada pel Ministeri de Transició Ecològica.

Si no es poguera garantir aquesta distància, es podria establir una barrera física entre els usuaris/grups d'usuaris, garantint la fàcil i correcta neteja i desinfecció, delimitant les parcel·les per balises i cintes, i en qualsevol cas garantint la protecció del mitjà.

Ordre SND/440/2020. Art. 5º.4

4. La ubicació dels objectes personals, tovalloles, gandules i elements similars es durà a terme de manera que es garantisca un perímetre de seguretat de dos metres respecte a altres usuaris, excepte en el cas de banyistes convivents o que no superen el nombre màxim de persones previst en l'apartat 2 de l'article 7 d'aquesta ordre. Les gandules d'ús rotatori hauran de ser netejades i desinfectades quan canvie d'usuari.

En platges marítimes es recomana que les concessions d'hamaques i gandules separen els seus elements cap a la part posterior, permetent esponjar la zona de resguard i repòs.

Mesures de neteja

Se suggereix la retirada de matalassos i matalassets, instant a l'usuari a utilitzar la seua tovallola personal per a l'ús d'aquest equipament. En qualsevol cas, les hamaques hauran de ser netejades i higienitzades després de cada ús.

ALIMENTS I BEGUDES**Ordre SND/440/2020. Art. 5º.4**

8. Les activitats d'hostaleria i restauració que es realitzen a les platges, incloses les descobertes, amb concessió o autorització d'ocupació o aprofitament del domini públic marítim-terrestre, es regiran pel que s'estableix en aquesta ordre per al règim d'hostaleria i restauració, sense perjudici del que es disposa en la legislació sectorial aplicable.

En platges marítimes, els serveis d'aliments i begudes estaran supeditats a la superfície de platja autoritzada pel Ministeri de Transició Ecològica i en el seu cas al Reglament de Costas i al Catàleg de platja de la Comunitat Valenciana en funció de si la platja està qualificada de urbana o com a natural.

Es recomana aplicar les Mesures per a la reducció de contagi pel coronavirus SARSCoV-2 específiques del Servei de Restauració aprovades per la Secretària d'Estat de Turisme.

ACTIVITATS D'OCI I ESPORTIVES

Les activitats esportives, professionals o d'esbarjo estan permeses sempre que es garantisquen la mesura de distància interpersonal. Ateses les recomanacions del Ministeri de Sanitat, no es recomana la realització d'esports col·lectius, reunions de més de 15 persones o de membres de la mateixa família o que no conviuen en el mateix domicili i la utilització de tota mena d'infraestructures de platja (parcs de joc i instal·lacions esportives); en qualsevol cas, haurà d'adaptar-se a mesura que canvien les fases o el moment i atesa la normativa establida per a això.

L'ens gestor hauria de contemplar quines mesures adoptar enfront de la realització d'aquesta mena d'activitats, valorant la instal·lació o no de les instal·lacions esportives, especialment en platges de major aforament i atenent en el seu cas:

- la zonificació que haja establert
- garantint el control d'aforaments i la distància interpersonal
- evitant en tot moment el contacte físic dels usuaris

En les instal·lacions esportives s'ha de garantir la neteja i desinfecció prèvia a l'obertura de la platja; no podent fer ús d'aquestes instal·lacions fins que s'òbriga la zona de bany.

Les Escoles nàutiques haurien d'adequar-se al que s'estableix en la normativa que els aplica com a activitat esportiva federada i atés el Reglament General de Costas, tenint en compte la seua afecció a l'ús de l'espai de la platja i en coordinació amb el Pla de Contingència establert per l'ens gestor.

En aquest sentit s'hauria de disposar d'un pla específic que entre altres mesures establira la limitació del nre. d'alumnes, vestuaris, pla de neteja i desinfecció d'instal·lacions i equipament, informació i codi de conducta per als usuaris.

Empreses de turisme actiu

Ordre SND/440/2020. Art. 5º.5

Article 47. Condicions per al desenvolupament de les activitats de turisme actiu i naturalesa. A l'efecte que es disposa en l'article 47 de l'Ordre SND/399/2020, de 9 de maig, es podran realitzar activitats de turisme actiu i de naturalesa per a grups de fins a vint persones, en les mateixes condicions que les establides en aquest article.

Es recomana aplicar les Mesures per a la reducció de contagi per la coronavirus SARS-CoV-2 específiques per a turisme actiu i ecoturisme aprovades per la Secretària d'Estat de Turisme.

L'ens gestor hauria d'establir si l'empresa de turisme actiu ha d'informar amb antelació en cas d'activitats de grups, a l'efecte de comptabilitzar als usuaris en el control de l'aforament i per a poder coordinar eixides de diversos grups que es realitzen al mateix temps i en el mateix lloc. Així mateix, hauria d'establir com ha d'actuar l'empresa en cas d'excursions amb eixides i entrades des de diferents punts de la platja.

Ordre SND/414/2020

Fase II. Art 47

L'equipament necessari per a facilitar l'activitat es desinfectarà d'acord amb les mesures higienicosanitàries establides després de cada ús pel client.

L'empresa haurà de netejar tot l'equipament després de cada ús.

ALTRES SERVEIS

Jocs infantils i zones biosaludables o d'esplai

L'ens gestor hauria de valorar l'obertura o clausura de les zones de joc, zones biosaludables, biblioplatges i/o zones d'esplai (taules i cadires), tenint en compte si pot garantir les mesures de neteja i desinfecció de les instal·lacions i equipament, seguint

amb les directrius sanitàries aprovades pels organismes competents en cada fase, així com garantir el distanciament social entre els usuaris. En aquest sentit es recomana la seua clausura fins a fases més avançades impedit el seu ús mitjançant la corresponent senyalització i informació a l'usuari.

En les instal·lacions de jocs infantils i/o d'esplai, s'ha de garantir la neteja i desinfecció prèvia a l'obertura de la platja, no podent fer ús d'aquestes instal·lacions fins que s'òbriga la zona de bany.

Esdeveniments

Els esdeveniments, de qualsevol índole inclosos els nocturns, quedaran supeditats sempre a l'avanç de fases i el moment i a les directrius fixades per l'òrgan competent en cada cas.

4

Atención preferent
Preferential attentio

INFORMACIÓ

DIRECTA A USUARIS I GESTORS

4.1 INFORMACIÓ A USUARIS

4.2 INFORMACIÓ A CONCESSIONÀRIES I CONTRACTES

4.1 INFORMACIÓ ALS USUARIS

Ordre SND/440/2020. Art. 5º. 4.

3. Els banyistes hauran de fer un ús responsable de la platja i les seues instal·lacions, tant des del punt de vista mediambiental com sanitari, complint per a això amb les recomanacions i normes establides per les autoritats sanitàries.

L'ens gestor de la platja hauria d'establir els canals de comunicació necessaris per a informar els usuaris sobre les recomanacions i normes establides sanitàries posant l'accent en la manera d'actuar en cas de tindre símptomes d'haver contret la COVID-19.

S'ha de motivar a l'usuari a ser corresponsable i agent actiu per a aconseguir una platja segura.

Adicionalment se l'hauria d'informar de:

- les modificacions o restriccions en els serveis relacionades amb la nova situació
- les mesures adoptades en el Pla de Contingència per l'ens gestor

Aquesta informació hauria de trobar-se sempre actualitzada

SENYALITZACIÓ

S'hauria de col·locar un cartell o cartells amb la descripció gràfica de la platja en un lloc visible, especialment en els accessos habituals, en la qual s'expressara de manera clara i senzilla, la següent informació:

- a) Descripció gràfica de la platja i la seua sectorització.
- b) El significat de les banderes i les instruccions que s'estimen convenientes en previsió d'accidents.
- c) Indicació del telèfon d'emergències 1-1-2.
- d) La localització dels llocs de vigilància i primers auxilis, en el seu cas.
- e) Les recomanacions gràfiques per a evitar riscos, en relació amb la utilització de la platja.
- f) Les èpoques i horaris dels Serveis de Salvament, en el seu cas.

Ateses les recomanacions del Ministeri de Sanitat, els cartells hauran d'anunciar l'obligació de mantenir el distanciament social, la necessitat de complir les normes d'higiene i les mesures adoptades per a la sectorització i control de l'aforament de la platja.

INFORMACIÓ

Contingut

Ordre SND/414/2020
Fase II. Art. 3.

L'ús de màscara serà obligatori en la via pública, en espais a l'aire lliure i en qualsevol espai tancat d'ús públic o que es trobe obert al públic, sempre que no siga possible mantenir una distància de seguretat interpersonal d'almenys dos metres.

Els missatges dirigits a l'usuari haurien de ser senzills curts i suggerint-se que es combinen amb elements iconogràfics que ajuden a la interpretació. A futur s'hauria de contemplar la seua traducció en els idiomes dels perfils de turistes estrangers majoritaris.

Per a això, se suggereix elaborar un Decàleg de conducta i ús de la platja.

Suports

La informació a l'usuari hauria d'estar disponible en els suports tradicionals que generalment s'utilitzen a les platges, com a cartellera en els panells informatius, per a garantir que els missatges arriben a tots els segments d'usuaris (inclòs el sènior) i, reforçant-los amb suports telemàtics (pàgina web del municipi, xarxes socials, aplicacions mòbils, etc.) amb la possibilitat de la descàrrega de fullets.

Ordre SND/440/2020. Art. 5º. 4.

7. Es recordarà als usuaris mitjançant cartellera visible o altres mitjans les normes d'higiene i prevenció a observar, assenyalant la necessitat d'abandonar la instal·lació davant qualsevol símptoma compatible amb el COVID-19.

En cas d'utilitzar l'aplicació WhatsApp com a instrument de comunicació i donat el seu ús generalitzat per tots els segments, s'hauria de fer atinent la normativa relativa a la protecció de dades. D'aquesta forma es podrien enviar missatges automàtics actualitzats, fins i tot davant emergències, i en línia amb la informació disponible en la web de l'ens gestor (o ajuntament) relativa a l'estat de les platges en temps real o fins i tot abans perquè l'usuari poguera prendre decisions amb antelació.

Com a suport, Turisme Comunitat Valenciana habilitarà una Web en la qual, a més d'accedir a les *webcams*, l'usuari pugua trobar un enllaç a les pàgines web d'aquells municipis que l'hagen facilitat, de tal manera que dispose de tota la informació de les platges, marítimes i continentals de la Comunitat Valenciana, així com dels diferents sistemes d'informació que haguera establert l'ajuntament.

Si existira un punt d'informació, podria reconvertir-se en un punt d'informació i assessorament sobre les pautes de seguretat i distribució de fullets en cas que es contemplara aquesta iniciativa.

Exemple de Decàleg de recomanacions dirigit a l'usuari:

Col·labora per a ajudar a aconseguir una platja segura

Des de les diferents administracions públiques en general, i el nostre ajuntament en particular, estem fent un important esforç per a garantir una platja segura.

- Segueix aquestes recomanacions –

1. Dutxa't abans de vindre a la platja
2. Desplaça't amb seguretat a la platja, seguint les normes i recomanacions en el teu trajecte.
3. Planifica la teua visita a la platja amb antelació, informant-te prèviament, evitant així els horaris de més afluència.
4. Posa especial atenció als cartells informatius
5. Mantingues la distància de seguretat per a evitar contagis (2 m.) i amplia-la en el cas de brisa marina.
6. Quan circules per la platja, mantén-te sempre a la teua dreta
7. Extrema les mesures higièniques individuals:
 - roba i accessoris de bany nets
 - ús de xanquetes o calçat adequat
 - ús d'una tovallola per persona
 - higiene constantment de les mans
 - evita tocar-te les mans, nas i boca i no engolir aigua
8. Evita el contacte amb elements/objectes aliens o d'ús comú. No compartisques objectes (útils de joc...) amb altres famílies o grups.
9. 9. No t'allunyes de la riba ni et banyes en zones prohibides. Obeeix i respecta les indicacions del Servei de salvament i socorrisme.
10. 10. Evita emportar-te sediments de la platja
11. 11. No deixes petjada de la teua presència, emporta't el teu fem
12. 12. I, per descomptat, queda't a casa si tens símptomes i contacta amb el sistema sanitari. Tel.: 900300555.

COMPROMET-TE I COL·LABORA PER A, ENTRE TOTS, ACONSEGUIR

UNA PLATJA SEGURA

5.2 INFORMACIÓ A CONCESSIONÀRIES I CONTRACTES

L'ens gestor hauria de sol·licitar a les empreses concessionàries i contractes un pla de seguretat depenent de la seua activitat, riscos detectats i requisits exigits per l'Ens Gestor atés el Pla de Contingència establert, el qual hauria d'incloure, entre altres:

- Mesures d'autoprotecció
- Mesures de dotació d'equipament, especialment en el cas de disposar espais senyalitzats.
- Mesures d'informació a l'usuari
- Mesures de reforç de neteja d'instal·lacions i equipament

Se suggereix que l'ens gestor vetle pel compliment d'aquestes mesures.

Així mateix, tot el personal de les empreses concessionàries i contractes haurien de conèixer les mesures contemplades en el Pla de contingència, especialment aquelles que els afectara directament.

5

PLA DE CONTIGÈNCIA

5.1 ANÀLISI DE SITUACIÓ

5.2 DESCRIPCIÓ DE LES MESURES

5.3 SEGUIMENT DE LES MESURES

Per a elaborar el Pla de Contingència de la platja se suggereix:

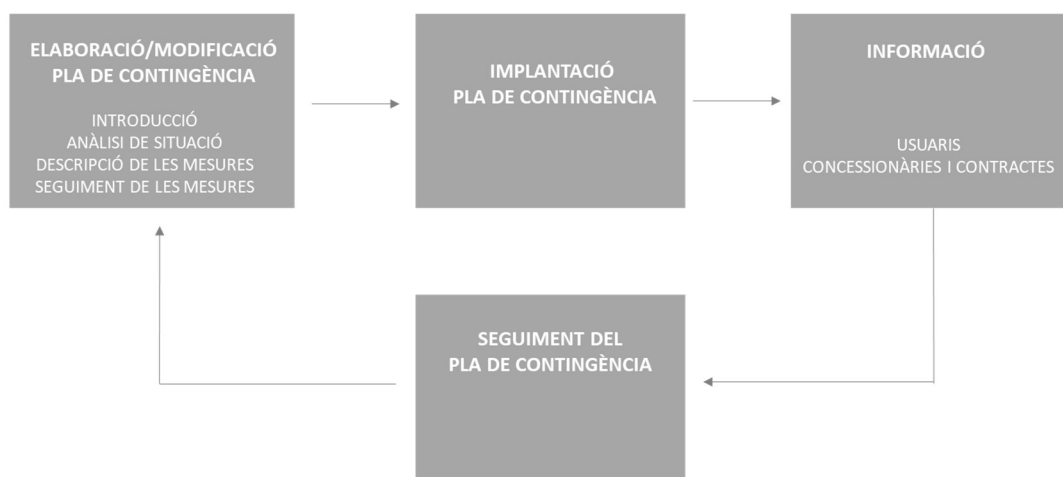
1r. Partir de les directrius marcades per les autoritats competents en la matèria en cada cas, i específicament de les sanitàries, d'emergència i les relatives a la prevenció de riscos laborals, integrant tots els processos que conformen la gestió de l'ús públic de la platja i garantint la coordinació aquests

2n. Implantar el Pla de Contingència, garantint una coordinació extremadament àgil, ràpida i eficaç.

3r. Comunicar el Pla de Contingència adaptant els seus missatges en funció de cada perfil: treballadors, residents i turistes.

4t. Seguiment i avaluació del Pla de Contingència, preveient en tot cas, la seua modificació en funció de la seua eficàcia.

Imatge 3: Mapa de processos d'implantació del Pla de Contingència

El Pla de Contingència hauria de ser revisat valorant la seua eficàcia i si fóra necessari modificant-ho atenent a si les circumstàncies d'afluència o risc intrínsec de la platja varien significativament, a la nova normativa aplicable i a l'eficàcia demostrada.

A partir d'això s'estaria en disposició d'elaborar un Pla. Se suggereix contemplar els següents apartats:

1. Introducció, definint els objectius a aconseguir específics i àmbits d'aplicació.
2. Anàlisi de la situació, descrivint les característiques de la platja, els serveis que es presten i activitats que es poden practicar, les vies de comunicació, i els serveis de salvament amb els quals compte.
3. Descripció de les mesures preses davant la situació COVID-19, quant a mesures d'autoprotecció, control d'aforament, senyalització i/o segmentació de zones, cartells informatius, dotació extraordinària de l'equip de salvament, mesures de reforç de neteja, vigilància, etc.
4. Seguiment de les mesures

5.1 ANÀLISI DE SITUACIÓ

Se suggereix que el Pla de Contingència prenga com a punt de partida:

- La caracterització de la platja.
- Els potencials riscos identificats.
- L'avaluació de riscos laborals.
- Les recomanacions i pautes dictades per les autoritats competents en cada fase o moment.

INFORMACIÓ TERRITORIAL: DESCRIPCIÓ DE LA PLATJA

Se suggereix definir la seua ubicació, zones limítrofes, extensió, característiques físiques associades a la seua orografia, clima, marea, tipologia i en el seu cas nivell de protecció atés el Catàleg de platges de la Comunitat Valenciana en el cas de les platges marítimes...

La descripció de la mateixa es podria recolzar sobre plans de la platja.

En el cas que la platja límit amb dos o més termes municipals convindria esmentar-ho, delimitant l'extensió i límits a casa cas.

DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS

Descripció dels diferents serveis que es presten directament o a través d'empreses concessionàries, com ara lavabos, dutxes o rentapeus, zones esportives habilitades, lloguer d'hamaques, ombrel·les o material nàutic, així com els horaris establits per a cada temporada i, si escau, accessibilitat per a persones amb mobilitat reduïda, incloent-hi els punts accessibles i les ajudes tècniques precises, si n'hi haguera.

VIA DE COMUNICACIÓ

Descripció dels accessos a la platja, fent referència al nombre d'accessos, el seu distanciament del nucli poblacional, passarel·les si n'hi haguera, etc.

EQUIP DEL SERVEI DE SALVAMENT

Descripció dels llocs que integren el servei, funcions, horaris de prestació dels serveis i temporades d'afluència, equipament amb el qual compte, existència de posta, etc.

5.2 DESCRIPCIÓ DE LES MESURES

MESURES DE AUTOPROTECCIÓ

Per exigència legal cal adaptar l'avaluació de riscos de prevenció laborals a la situació actual, havent de ser consultats els delegats de prevenció o els representants dels treballadors, a aquest efecte.

Atenent sempre les directrius establides per les autoritats competents en la matèria en cada fase o moment i atesa l'avaluació de riscos laborals se suggereixen, entre altres, les següents mesures:

- a- **Avaluar la presència de treballadors vulnerables** davant de la COVID-19 en l'entorn laboral i determinar les mesures específiques de seguretat per a aquest col·lectiu.
- b- **Identificar i facilitar l'equipament material.**

Ateses les tasques i funcions a exercir pel personal, s'hauria d'identificar el material per a la seua autoprotecció.

En el cas de l'equip responsable de la neteja s'haurien de tindre en compte les següents indicacions, sempre subjectes en última instància a les directrius fixades per Sanitat:

- L'aplicació de EPIs específics pel personal hauria de ser determinat pel Servei de Prevenció corresponent, en funció de les condicions d'aplicació i les característiques del producte segons la Fitxa de Dades de Seguretat. En alguns casos, depenent de la resolució d'autorització del biocida, l'aplicació hauria de fer-se per empreses inscrites en el ROESB (registre oficial de serveis biocides) i amb personal especialitzat amb la formació necessària, però hi ha alternatives que no tenen aquestes exigències.
- Després de cada neteja els materials emprats haurien de ser desinfectats i els equips de protecció utilitzats, en funció de la seua vida útil i les condicions en les quals s'utilitzen, rebutjats de manera segura, segons corresponga, procedint-se posteriorment a la rentada de mans.

Així mateix, s'haurien d'establir les accions necessàries per a aprovisionar-se dels recursos necessaris, entre ells un termòmetre sense contacte, tenint en compte les restriccions d'aprovisionament i les limitacions de serveis que poguera haver-hi, valorant si escau alternatives diferents a les inicialment proposades i consensuades amb la representació legal dels treballadors.

En la mesura en què les instal·lacions ho permeteren, hauria d'habilitar-se una zona per al canvi de roba dels treballadors en finalitzar la jornada laboral. Per a això s'haurien de garantir les mesures de neteja i higiene establides, establint en qualsevol cas l'aforament màxim de l'espai habilitat.

- c- **Planificar les tasques i processos de treball**, facilitant temps i mitjans per a això i garantint específicament el distanciament social; entre les mesures hauria de contemplar-se la disposició dels llocs de treball, l'organització de la circulació d'usuaris i treballadors i la distribució d'espais a la platja. En cas d'impossibilitat, s'haurien d'aplicar alternatives per a evitar qualsevol risc. Concretament i en cas que existiren torns, haurien de planificar-se, sempre que fóra possible, concentrant als mateixos treballadors en els mateixos grups de torns.
- d- **Difondre pautes de seguretat**, especialment les relatives a higiene, amb informació completa, clara i intel·ligible atés el lloc de treball, abans, durant i després d'aquest, i reforçant aquestes pautes amb cartelleria. Per a reformar les mesures d'higiene l'ens gestor podria secundar-se en cartelleria que recollira les pautes de conducta mínimes:
- 1 Evitar la salutació amb contacte físic, incloent donar la mà, tant a la resta del personal com a usuaris.
 - 2 En cas d'usar-se màscares, guants i EPI (atesa l'avaluació de risc per lloc de treball, la tasca a desenvolupar i les especificacions de Sanitat), el correcte ús i manteniment ateses les especificacions tècniques (temps d'ús) i manera de rebutjar-ho en finalitzar la seua vida útil (papereres o contenidors protegits amb tapa i accionament amb pedal).
 - 3 Tirar qualsevol deixalla d'higiene personal –especialment, els mocadors d'un sol ús- de manera immediata a les papereres o contenidors habilitats.
 - 4 Rentar-se sovint les mans amb aigua i sabó, si fóra viable, o amb una solució hidroalcohòlica. És especialment important aquesta pràctica després de tossir o esternudar o després de tocar superfícies potencialment contaminades.

Ordre SND/422/2020

Article 2. Subjectes obligats a portar màscara.

1. Queden obligats a l'ús de màscares en els espais assenyalats en l'article 3 les persones de sis anys d'ara en avant.

2. L'obligació continguda en el paràgraf anterior no serà exigible en els següents suposats: a) Persones que presenten algun tipus de dificultat respiratòria que puga veure's agreujada per l'ús de màscara. b) Persones en les quals l'ús de màscara resulte contraindicat per motius de salut degudament justificats, o que per la seua situació de discapacitat o dependència presenten alteracions de conducta que facen inviable la seua utilització. c) Desenvolupament d'activitats en les quals, per la mateixa naturalesa d'aquestes, resulte incompatible l'ús de la màscara. d) Causa de força major o situació de necessitat.

- 5 Desinfectar sovint els objectes d'ús personal (ulleres, mòbils, etc.) amb una solució hidroalcohòlica o amb aigua i sabó quan siga factible.
- 6 Evitar, en la mesura que siga possible, utilitzar equips de treball o dispositius compartits. En cas que existisca alternança en l'ús de determinats equips o dispositius per diferents treballadors, haurien de netejar-se i higienitzar-se conforme les pautes de neteja establides.
- 7 Respectar les distàncies de seguretat interpersonal (2 m.).
- 8 Rentar la roba de treball després del seu ús a una temperatura >60 °C.

- e- **Formar als treballadors** respecte a totes les mesures que l'afecten, especialment aquells que requereixen equipament específic per a garantir el seu correcte ús i manteniment (per exemple, amb els EPI), al personal de reforç de control i al personal amb labors de neteja.

CARTELLS INFORMATIUS, SENYALITZACIÓ I CONTROL D'AFORAMENTS

Descripció dels cartells informatius, indicant la seua situació, les seues característiques, visibilitat, descripció gràfica, fent esment si es considera i s'ha pres aquestes mesures en consideració del reforç amb informació a l'usuari a través de mitjans telemàtics o físics.

Descripció de la senyalització utilitzada en el seu cas, així com les mesures adoptades respecte al control d'aforament a través d'actuar sobre els accessos o segmentació de zones (SECCIÓ 2).

DOTACIÓ EXTRAORDINARIA DE L'EQUIP DE SALVAMENT

Identificació de l'increment de l'equip de salvament, funcions addicionals assignades per lloc, formació específica, canvis d'horaris, equipament específic d'autoprotecció, i qualsevol altra mesura establida.

Descripció d'avisos i comunicats, descrivint si fóra el cas el tipus (sonor i visual, manual o fix), destinat a transmetre a les persones usuàries i banyistes, avisos de prevenció, avisos urgents i situacions d'emergència.

MESURES DE REFORÇ DE NETEJA

Descriure les mesures de reforç posant l'accent en si s'ha reforçat el personal en funció de cada cas.

L'ens gestor hauria d'elaborar o adaptar el seu procediment de neteja i desinfecció conforme a les noves circumstàncies i descriure les mesures de reforç establides diferenciant entre les mesures adoptades en la zona seca, així com les relatives a instal·lacions i equipament associades als diversos serveis que presta la platja.

Respecte a les instal·lacions i equipament a continuació se suggereixen alguns criteris a tindre en compte:

a- L'avaluació dels riscos identificats

Per a avaluar els potencials riscos associats a les instal·lacions i equipaments caldria tindre en compte com a potencials focus de risc, sense perjudici del que s'estableix en la normativa de referència: Accessos, passarel·les, zona seca, punts accessibles, condícies i punts de subministrament d'aigua potable, dutxes i rentapeus, vestuaris i taquilles, papereres, posat de socorrisme, infraestructures i equipaments d'empreses concessionàries, instal·lacions esportives àrees de jocs infantils.

b- Zones, Instal·lacions i Equipament

El procediment de neteja dependrà en tot cas de la superfície de què es tracte. S'haurà de descriure la forma de conducta en cada cas.

En cas de disposar d'espais tancats, es recomana obrir portes i finestres exteriors el temps que siga pràctic abans de començar la neteja i desinfecció. Si la ventilació es proporcione a través de mitjans mecànics, aquests han de conservar-se en bon estat de manteniment i grau de desinfecció adequat.

c- Equipament de neteja

Ateses les recomanacions de les autoritats competents i especialment de Sanitat, per a elaborar el pla de neteja d'instal·lacions i equipament de la platja caldria:

- Identificar els diferents equips, materials o instal·lacions susceptibles de neteja o de desinfecció (dutxes i rentapeus, baranes i material mobiliari etc.).
- Enumerar els utensilis emprats (raspall, pal de fregar, granera, mànegues a pressió, maquina escombradora, etc.), així com els productes biocides o desinfectants utilitzats en cada cas.

d- Productes de neteja i desinfectants

Les labors de neteja i desinfecció haurien d'utilitzar-se draps i materials d'un sol ús. Respecte als productes a utilitzar, i atenent el que s'estableix pels organismes competents en Sanitat haurien d'ajustar-se al següent:

- Adaptar-se a les característiques de les superfícies.
- Estar autoritzats o registrats per Sanitat:

Ordre SND/440/2020. Art. 5º. 4.

6. Els ajuntaments asseguraran que es realitza una neteja i desinfecció de les instal·lacions i béns de les platges usant per a això substàncies que no resulten perjudicials per al medi ambient.

Els biocides a utilitzar per a la desinfecció de superfícies seran aquells de la mena de producte 2, referits en l'annex V del Reglament 528/2012. Es podran utilitzar desinfectants com a dilucions de lleixiu 1:50 acabada de preparar o qualsevol dels desinfectants amb activitat virucida que es troba en el mercat i que han sigut autoritzats i registrats pel Ministeri de Sanitat. En l'ús d'aquests productes sempre es respectaran les indicacions de l'etiqueta. En les tasques de neteja i desinfecció es prestarà especial atenció a les zones d'ús comú i a les superfícies de contacte més freqüent com a aixetes, baranes, papereres, etc.

Els desinfectants virucides autoritzats es poden consultar en el següent enllaç de la web del Ministeri de Sanitat:

https://www.mscbs.gob.es/profesionales/saludPublica/ccayes/alertasActual/nCovChina/documentos/Listado_virucidas.pdf

La neteja i desinfecció exhaustiva d'aixeteria hauria de realitzar-se amb dissolució d'hipoclorit sòdic al 0,1%, dissolució d'àcid acètic o alcohol, submergint els elements extraïbles en una d'aquestes dissolucions durant 10 minuts.

Aquelles platges naturals sotmeses a un règim especial de protecció per trobar-se en espais naturals protegits estaran supeditades a les condicions de neteja que dicten les autoritats competents, en cada cas.

- L'ús dels mateixos es realitzarà sempre conforme a les indicacions de l'etiqueta o de fitxa de seguretat del producte. En cas que es canvie d'envàs sempre haurà d'estar identificat el producte.
- És convenient que les fitxes de dades de seguretat, recomanacions i mesures estiguen sempre disponibles i a l'abast dels operaris.
- Garantir la custòdia dels productes per a un emmagatzematge segur i sempre fora de l'abast dels usuaris.

e- Freqüències de neteja d'instal·lacions i equipament

Ateses les directrius fixades per Sanitat s'hauria de fer:

- Una neteja profunda diària a l'inici de la jornada (per a evitar qualsevol contacte amb el material a la nit per possibles usuaris de la platja, excepte si el mateix està custodiat i guardat en alguna mena de depòsit tancat).
- Un repàs de neteja, a definir per l'ens gestor, en horari de prestació de servei, posant l'accent principalment en les superfícies de gran contacte (baranes, passarel·les, zones d'ombra, papereres, contenidors, punt de recollida selectiva, etc.)

Se suggereix en aquest sentit que hi haja un registre de les neteges efectuades cada dia, així com les neteges de repàs, identificant persona, data i hora per instal·lació o en el seu cas equipament.

f- Seqüència de neteja d'instal·lacions i equipament.

S'ha de diferenciar entre la finalitat de la neteja, com a mitjà d'eliminar, brutícia i impureses, i per a la qual ens ajudem de productes com a aigua i detergents, de la desinfecció, destinada a eliminar o reduir significativament la càrrega microbiana de les superfícies. Per això, és molt important que es realitze una exhaustiva neteja abans de conducta a la desinfecció, ja que aquesta manca d'eficàcia si la superfície no ha sigut prèviament desproveïda de brutícia que pot servir de refugi als microorganismes.

Ateses les recomanacions del Ministeri de Sanitat, la seqüència hauria de ser:

- 1r. Agrandar i netejar les zones humides de banys, dutxes, vestidors, rentapeus i zones de trànsit dels banyistes (com a corredors o passarel·les de fusta).
- 2n. Preparar i aplicar detergent per a realitzar rentada del mobiliari, dutxes, baranes, i zones de trànsit dels banyistes.
- 3r. Netejar i esbandir els productes aplicats en la rentada.
- 4t. Preparar aplicar solució desinfectant d'acord amb els productes recomanats pel Ministeri de Sanitat i segons les especificacions del fabricant.

5é. Netejar i esbandir la solució desinfectant aplicada en la desinfecció de les superfícies.

VIGILÀNCIA

Descripció de les directrius adoptades per a vigilar el compliment de les mesures, fent referència a les funcions de la policia local en aquest sentit i a altres mesures preses sobre aquest tema com a suport en personal voluntari integrat en entitats entre les finalitats de les quals figuren els relacionats amb la protecció civil. Descriure així mateix si s'han establert mesures sobre aquest tema associades a mitjans telemàtics.

ALTRES

Descriure aquelles mesures establides que no s'hagen recollit en els apartats anteriors, com la informació que li dóna a l'usuari, fent referència als diferents suports utilitzats.

5.3 SEGUIMENT DE LES MESURES

Per a portar un seguiment del Pla de Contingència se suggereix dissenyar un *checklist* (ANNEX I, a tall d'exemple) adaptat, designar al responsable del seu emplenament i establir una periodicitat per a realitzar-lo.

En funció del resultat del control, i en cas d'identificar-se desviacions, el Pla de Contingència hauria de ser modificat per a corregir les mateixes, garantint en tot moment la retirada de la versió anterior i la distribució de la nova edició.

DOCUMENTACIÓ DE REFERÈNCIA

- *Ordre SND/440/2020, de 23 de maig, per la qual es modifiquen diverses ordres per a una millor gestió de la crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 en aplicació del Pla per a la transició cap a una nova normalitat.*
- *Ordre SND/414/2020, de 16 de maig, per a la flexibilització de determinades restriccions d'àmbit nacional establides després de la declaració de l'estat d'alarma en aplicació de la fase 2 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat.*
- *Ordre SND/399/2020, de 9 de maig, per a la flexibilització de determinades restriccions d'àmbit nacional, establides després de la declaració de l'estat d'alarma en aplicació de la fase 1 del Pla per a la transició cap a una nova normalitat.*
- *Plan de Transición hacia una Nueva Normalidad - ANEXO II Previsión orientativa para el levantamiento de las limitaciones de ámbito nacional establecidas en el estado de alarma, en función de las fases de transición a una nueva normalidad. Ministerio de Sanidad, 28 abril de 2020.*
- *Decret del Consell, pel qual es regulen mesures per a l'aplicació de les normes i instruccions per a la seguretat humana i per a la coordinació de les emergències ordinàries i de protecció civil en platges de la Comunitat Valenciana.*
- *El Catàleg de platges de la Comunitat Valenciana, aprovat pel Decret 58/2018, de 4 de maig, del Consell.*
- *Recomendaciones para la reapertura de playas y zonas de baño tras la crisis del COVID-19. Ministerio de Sanidad, 23 de maig de 2020.*
- *Recomanacions per a la reobertura de platges i zones de bany en la fase de desescalada de la COVID-19. Conselleria de Sanitat, 5 maig de 2020.*
- *Informe sobre transmissió del SARS-CoV-2 EN PLATGES I PISCINES. Consejo Superior de Investigaciones Científicas –CSIC, 5 de mayo de 2020*
- *Mesures per a la reducció de riscos higienicosanitaris enfront de la COVID-19. Platges, requisits. ICTE, maig 2020.*
- *Norma UNE-ISO 13009 Turisme i serveis relacionats. Requisits i recomanacions per a la gestió de platges. Febrer 2016.*
- *Article Circulación peatonal en paseos marítimos y playas en tiempo de coronavirus. Dr. Víctor Yepes Piqueras de la Universitat Politècnica de València.*
- *Article Laminación de La curva horaria en tiempos de coronavirus. Dr. Víctor Yepes Piqueras de la Universitat Politècnica de València.*
- *Article Factores correctores del aforo de playas en tiempos del coronavirus. Dr. Víctor Yepes Piqueras. Universitat Politècnica de València, 15 de mayo de 2020.*

Annex I

Checklist Pla de Contingència

CHECKLIST PLA DE CONTINGÈNCIA

Data:

Avaluació No:

Nombre de la platja:

Ens Gestor:

Localitat:

Tipologia de la platja

Territori	Grau de protecció	Criteri de risc
☐ Marítima ☐ Continental	☐ Urbana ☐ Semiurbana ☐ Natural: ☐ N1 ☐ N2 ☐ U2	☐ Lliure ☐ Perillosa ☐ Ús prohibit

Observacions:

MESURES PER ZONES

- Aforament brut:
- Aforament estimat:

1. ACCESSOS

1.1 Mesures de Control d'Accés

Mesures principals

- Línies d'accés directe fins a primera línia
- Reducció d'accessos de vehicles
- Doble carril de circulació de vianants
 - Instal·lació de passarel·la
- Retranqueig de la primera línia
- Altres:

Descripció de la/es mesura/es:

Mesures de reforç

Senyalització	Vigilància	Codi de conducta
☐ Indicació de l'aforament Numeració d'accessos ☐ Panells informatius ☐ Altres:	☐ Policia local ☐ Voluntariat ☐ Videocàmeres ☐ Altres	☐ Distanciament social ☐ Ús de calçat ☐ Evitar emportar-se sediments a l'eixida.

1.2 Mesures de neteja d'equipament

- Identificació elements (panells, baranes ...)
- Productes adequats a directrius Sanitat/Medi ambient i custodiats
- Fitxes de seguretat
- Seqüència de neteja
- Freqüència de neteja
- Registre de neteja diari
- Altres:

2. ZONA SECA

2.1 Mesures de segmentació

Mesures principals

- Fragmentació de grans zones
- Fragmentació per sectors
- Fragmentació per horaris
- Altres:

Descripció de la/es mesura/es:

Mesures de reforç

Senyalització	Vigilància	Codi de conducta
☐ Numeració de sectors ☐ Altres	☐ Videocàmeres ☐ Voluntariat ☐ Altres	☐ Distanciament social ☐ Ús de calçat ☐ Prohibició ús de matalassets, pilotes, jocs de pala. ☐ Cendrers individuals ☐ Altres:

2.2 Mesures de neteja de l'arenal

Tipus de neteja:

- Mecànica
 - adaptada a la granulometria
 - Sistema de garbellat o tamisat (no arrossegament)
 - Maquinària lleugera
- Manual

Freqüència de neteja:

- Diària, amb retirada residus orgànics i inorgànics

Descriure mètode de neteja:

Altres mesures:

- Seqüència de neteja
- Freqüència de neteja
- Registre de neteja diari
- Altres:

3. ZONA HUMIDA I LÀMINA D'AIGUA

3.1 Mesures de segmentació

Mesures principals

- Retranqueig de la primera línia
- Canals abalisats i instal·lacions flotants
- Altres:

Descripció de la/es mesura/es:

Mesures de reforç

Senyalització	Vigilància	Codi de conducta
☐ Abalisament ☐ Altres	☐ Reforç del personal ☐ Voluntariat ☐ Altres	☐ Distanciament social ☐ Prohibició ús de de matalassets, pilotes, jocs de pala ☐ Altres

3.2 Mesures per a garantir la qualitat de l'aigua:

- Analítiques extraordinàries
- Altres:

4. PUNTS ACCESSIBLES

4.1 Mesures d'instal·lació/equipament

Mesures principals

- Prestació del bany assistit a cessió d'equips
- Zona d'ombra amb aforament limitat sense bany assistit i
- Passarel·la d'accés directe
- Altres:

Descripció de la/es mesura/es:

Mesures de reforç:

Senyalització	Vigilància	Codi de conducta
☐ Abalisament ☐ Altres	☐ Reforç del personal ☐ Voluntariat ☐ Altres	☐ Distanciament social ☐ Altres:

4.2 Mesures d'autoprotecció

- EPIS
- Registre d'usuaris per a garantir la traçabilitat de contagis.
- Formació específica
- Altres:

4.3 Mesures de neteja

- Neteja d'equips després del seu ús
- Identificació elements (panells, baranes...)
- Productes adequats a directrius Sanitat/Medi ambient i custodiats
- Fitxes de seguretat
- Seqüència de neteja
- Freqüència de neteja
- Registre de neteja diari
- Altres:

MESURES EN SERVEIS

SERVEIS DE SALVAMENT

Les mesures quedaran subjectes a la normativa que li aplica i si escau a les específiques de Sanitat i Emergències (Descriure).

SERVEIS HIGIENICOSANITARIS

LAVABOS

Instal·lacions

- Obertura de Condícies fixes. Núm.:
- Instal·lació de cabines sanitàries wc mòbil. Núm.:

Equipament

- autoneteja després de cada ús
- aixeteria d'accionament no manual (per pedal o sensors)
- descàrrega d'aigua de wc per sensors
- dispensador de gel hidroalcohòlic
- dispensador de sabó
- paper d'assecament individual o assecador de mans per sensor
- papereres amb tapa, accionament no manual i doble bossa en el seu interior

Mesures de Neteja	Codi de conducta
<ul style="list-style-type: none">☐ Ventilació diària☐ Identificació elements☐ Productes adequats☐ Fitxes de seguretat☐ Seqüència de neteja☐ Freqüència de neteja☐ Registre de neteja diari☐ Altres:	<ul style="list-style-type: none">☐ Ús obligatori de calçat☐ limitació de contacte amb superfícies☐ distanciament social en cas de cues

DUTXES RENTAPEUS

Equipament

- Polsador manual
- Un altre tipus d'accionament. Descriure:

Mesures de neteja	Codi de conducta
<ul style="list-style-type: none">☐ Neteja 3 vegades al dia☐ Identificació elements☐ Productes adequats☐ Fitxes de seguretat☐ Seqüència de neteja☐ Freqüència de neteja☐ Registre de neteja diari☐ Altres:	<ul style="list-style-type: none">☐ Distanciament social☐ Ús exclusiu per als usuaris que abandonen la platja☐ Prohibició de l'ús de sabons☐ Ús de calçat antilliscant☐ Manera d'accionar el polsador i rentada de mans immediatament posterior amb l'aigua subministrada per la instal·lació.☐ Altres:

PAPERERES

- Instal·lades fora de la zona seca
- Ubicació de punt específic per a deixalla de màscares

Mesures de neteja	Codi de conducta
<ul style="list-style-type: none">☐ Identificació elements☐ Productes adequats☐ Fitxes de seguretat☐ Seqüència de neteja☐ Freqüència de neteja☐ Registre de neteja diari☐ Altres:	<ul style="list-style-type: none">☐ Invitació a emportar-se els residus☐ Altres:

CASETES-VESTIDOR

- Aforament limitat
- Habilitades per a treballadors
- Habilitades per a productes de neteja
- Paperera de pedal amb doble bossa

Mesures de neteja	Codi de conducta
<ul style="list-style-type: none">☐ Ventilació diària☐ Identificació elements☐ Productes adequats☐ Fitxes de seguretat☐ Seqüència de neteja☐ Freqüència de neteja☐ Registre de neteja diari☐ Altres:	<ul style="list-style-type: none">☐ Distanciament social☐ Altres:

SERVEIS D'OCI I ESPORT

HAMAQUES I OMBREL·LES

- Delimitació del servei
- Delimitació de 4 m. per usuari
- Pla de seguretat on estableix:
 - Mesures d'autoprotecció
 - Característiques de les delimitacions si n'hi haguera
 - Pla de neteja, establint la neteja de les hamaques després de cada ús
 - Informació a l'usuari

ALIMENTS I BEGUDES

- Delimitació del servei
- Pla de seguretat on estableix:
 - Mesures d'autoprotecció
 - Característiques de les delimitacions si n'hi haguera
 - Pla de neteja
 - Informació a l'usuari

ACTIVITATS DE TURISME ACTIU

- Delimitació del servei
- Pla de seguretat on estableix:
 - Mesures d'autoprotecció
 - Característiques de les delimitacions si n'hi haguera
 - Control de grups
 - Pla de neteja
 - Informació a l'usuari

ALTRES

Servei:

Mesures de neteja	Codi de conducta
<ul style="list-style-type: none">☐ Identificació elements☐ Productes adequats☐ Fitxes de seguretat☐ Seqüència de neteja☐ Freqüència de neteja☐ Registre de neteja diari☐ Altres:	<ul style="list-style-type: none">☐ Distanciament social☐ Altres:

INFORMACIÓ A L'USUARI

Cartells

- Descripció gràfica de la platja
- Codi d'identificació
- Sectorització
- El significat de les banderes i les instruccions
- Indicació del telèfon d'emergències 1-1-2
- La localització dels llocs de vigilància i primers auxilis
- Les recomanacions gràfiques per a evitar riscos, en relació amb la utilització de la platja.
- Les èpoques i horaris dels Serveis de Salvament
- Obligació de mantenir el distanciament social
- Necessitat de complir les normes d'higiene
- Mesures adoptades per a la sectorització
- Control de l'aforament de la platja.

Decàleg

- Dutxa't abans de vindre a la platja
- Desplaça't amb seguretat a la platja, seguint les normes i recomanacions en el teu trajecte.
- Planifica la teua visita a la platja amb antelació, informant-te prèviament, evitant així els horaris de més afluència.
- Posa especial atenció als cartells informatius
- Mantingues la distància de seguretat per a evitar contagis (2 m.) i amplia-la en cas de brisa marina
- Quan circules per la platja, mantén-te sempre a la teua dreta
- Extrema les mesures higièniques individuals:
 - Roba i accessoris de bany nets
 - Ús de xanquetes o calçat adequat
 - Ús d'una tovallola per persona
 - Higiene constantment de les mans
 - Evita tocar-te les mans, nas i boca i no engolir aigua
- Evita el contacte amb elements/objectes aliens o d'ús comú.
- No compartisques objectes (útils de joc...) amb altres famílies o grups.
- No t'allunyes de la riba ni et banyes en zones prohibides.
- Obeeix i respecta les indicacions del Servei de salvament i socorrisme.
- Evita portar-te sediments de la platja.
- No deixes petjada de la teua presència, porta't el teu fem.
- Queda't a casa si tens símptomes i contacta amb el sistema sanitari. Tel.900300555.
- Web i aplicacions específiques:
- Altres:
-

MESURES D'AUTOPROTECCIÓ PER AL PERSONAL DE L'ENS GESTOR

- Mesures específiques i avaluació de la presència de treballadors vulnerables
 - Distribució de material específic d'autoprotecció atés el lloc de treball
- Termòmetre sense temperatura
- Zona per a canvi de vestuari
- Planificació de tasques i processos de treball
 - Difusió de pautes de seguretat
 - Formació
- Altres:

GENERALITAT
VALENCIANA

TURISME
COMUNITAT VALENCIANA